

Muted Strength: Insights on Tehillim (Chapter 62)

*Dedicated by by Suri Reiner in loving memory of her mother Henna Rochel bas Binyamin Chaim and her grandmothers, Fayga bas Yaakov HaLevi and Frayda bas Shmuel
Rabbi Shmuel Silber*

1. תהלים פרק סב

(א) לִמְנַצַּח עַל־יְדוּתוֹן מְזֻמֹּר לְדָוִד: (ב) אַךְ אֶל־אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה נַפְשִׁי מִמְּנוּ יִשׁוּעָתִי: (ג) אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי מִשְׁגָּבִי לֹא־אֲמוּט רַבָּה: (ד) עַד־אֲנִי תְהוֹתָתוּ עַל־אִישׁ תִּרְצָחוּ כָּלְכֶם פְּקִיר נְטוּי גֹדֵר הַדְּחוּיָה: (ה) אַךְ מִשְׁאֲתוֹ יַעֲצוּ לְהַדִּיחַ יָרְצוּ כָזָב בְּפִיו יִבְרְכוּ וּבִקְרָבָם יִקְלְלוּ־סֵלָה: (ו) אַךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִי נַפְשִׁי כִּי־מִמְּנוּ תִקְוָתִי: (ז) אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי מִשְׁגָּבִי לֹא אֲמוּט: (ח) עַל־אֱלֹהִים יִשְׁעִי וּכְבוֹדִי צוּר־עֵזִי מִחֲסֵי בְּאֱלֹהִים: (ט) בְּטַחֲוֹ בּוֹ בְּכָל־עֵת לֵעָם שִׁפְכוּ־לִפְנָיו לְבַבְכֶם אֱלֹהִים מִחֲסֵה־לְנוּ סֵלָה: (י) אַךְ הַבֵּל בְּנֵי־אָדָם כָּזָב בְּנֵי אִישׁ בְּמֵאֲזָנִים לַעֲלוֹת הֵמָּה מֵהַבֵּל יָחַד: (יא) אֶל־תִּבְטְחוּ בַעֲשָׂק וּבַגָּזֵל אֶל־תִּהְבְּלוּ חֵיל כִּי־יִגְוֹב אֶל־תִּשְׁתּוּ לָב: (יב) אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתִּים־זוֹ שִׁמְעָתִי כִּי עֹז לֵאלֹהִים: (יג) וּלְךָ־אֲדֹנָי חֶסֶד כִּי־אֲתָה תִשְׁלַם לְאִישׁ כַּמַּעֲשֵׂהוּ:

1. For the conductor, on jeduthun, a song of David. 2. Only to God does my soul hope for silently; from Him is my salvation. 3. Only He is my Rock and my salvation, my stronghold so that I shall not falter greatly. 4. How long will you plan destruction to man? You shall be murdered, all of you, as a leaning wall, a tottering fence. 5. Only because of his loftiness have they plotted to topple him; they delight in lies; with his mouth they bless, but inwardly they curse forever. 6. Only to God should you hope, my soul, for my hope is from Him. 7. Only He is my Rock and my salvation; my stronghold, I shall not falter. 8. Upon God rests my salvation and my honor; [He is] the Rock of my strength, my shelter is in God. 9. Trust in Him at all times; people, pour out your hearts before Him. God is our shelter forever. 10. The sons of men are but vanity, and men of distinction are deceitful; were they to be put on a scale, together they would equal vanity. 11. Do not trust in oppression, and do not put vain hope in robbery; if wealth burgeons, pay it no heed. 12. God spoke one thing, I heard two, for God has strength. 13. And You, O Lord, have kindness, for You repay a man according to his deed.

2. רש"י תהלים פרק סב פסוק ח

(ח) על ידותון – שם כלי שיר ...

3. רד"ק תהלים פרק סב פסוק א

(א) למנצח על ידותון מזמור לדוד. המזמור הזה עשאו דוד ונתנו אל ידותון לשורר.

4. מדרש תהלים (בובר) מזמור סב

כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל גואל אני אתכם אלא שתטרחו, ומה אני מטריח, על ידותון, על הדתות ועל הדינין שאתה עושה לנו, הוי על ידותון.

5. רש"י תהלים פרק סב פסוק ח

(ח) על ידותון – ... ומדרש אגדה על הדתות ועל הדינין הנגזרים על ישראל מאויביהם:

6. ילקוט שמעוני תהלים רמז תתטז

למנצח על ידותון לאסף מזמור. כשהקב"ה מראה לנביאים הצרות הבאות על ישראל הם עומדין ומתרעמין לפני הקדוש ברוך הוא, לכך נאמר למנצח על ידותון, מהו ידותון על הדתות ועל הדינין שהראה הקדוש ברוך הוא שעוברין עליהם, כיון שהיו רואין היו צועקים לפני הקדוש ברוך הוא, והיו נותנים את קולם, שנאמר קולי אל אלהים ואצעקה, וכן אתה מוצא בחבקוק שאמר על משמרתי אעמודה, אזעק אליך חמס, למה כי עוד חוזן למועד.

7. מלבי"ם תהלים פרק סב פסוק א

למנצח, מזמור זה נחלק לג' חלקים א] ידבר אל אויביו החורשים עליו רעה, ב] מדבר אל נפשו שיבטח ויתחזק בה', ג] תוכחת מוסר כי יש אלהים שופטים בארץ: (חלק א')

8. מצודת ציון תהלים פרק סב פסוק ב

(ב) דומיה – ענין תקוה כמו דמינו אלהים חסדך (לעיל /תהילים/ מ"ח):

9. רש"י תהלים פרק סב פסוק ב

(3) דומיה נפשי – מלפני נפשי כמו דוס לבי וכתחולל לו (לעיל /תהילים/ ל"ז):

10. מלבי"ם תהלים פרק סב פסוק ב

(ב) אך אל אלהים דומיה נפשי, מה שנפשי דומיה ובלתי פוחדת משום דבר, הוא אך מחמת שמקוה לאלהים, כי ממנו תבא ישועתי:

11. מלבי"ם ביאור המילות תהלים פרק סב פסוק ב

(ב) דומיה. תואר, ענין שתיקה:

12. ויקרא פרק י

(ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְקֹנֵק לְאָמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶכְבֵּד וַיִּדַּם אַהֲרֹן:
Then Moses said to Aaron, "This is what the Lord spoke, [when He said], 'I will be sanctified through those near to Me, and before all the people I will be glorified.' " And Aaron was silent.

13. חזקוני ויקרא פרשת שמיני פרק י פסוק ג

וידם אהרן ממה שהיה רוצה להתאבל.

14. בעל הטורים ויקרא פרשת שמיני פרק י פסוק ג

(ג) וידם. ב' במסורה. וידם אהרן. וידם השמש (יהושע י, יג).

15. יהושע פרק י

(יב) אַז יִדְבַר יְהוֹשֻׁעַ לְיִקְנֹק בַּיּוֹם תַּת יְקֹנֵק אֶת-הָאֹמְרֵי לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לְעֵינַי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹשׁ בְּגִבְעוֹן דָּוָם וַיֵּרַח בְּעַמְּקֵי אֵילֹן: (יג) וַיִּדַּם הַשֶּׁמֶשׁ וַיֵּרַח עַמְּד עֲדֵי-יָקָם גּוֹי אִיְבֹי הִלֵּא-הִיא כְּתוּבָה עַל-סֵפֶר הַיְיָשָׁר וַיַּעֲמֵד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא-אָץ לָבוֹא כַּיּוֹם תָּמִים:
Then Joshua spoke to the Lord on the day when the Lord delivered up the Amorites before the children of Israel, and he said in the sight of Israel, "Sun, stand still upon Gibeon, and Moon in the valley of Ajalon." And the sun stood still, and the moon stayed, until the people had avenged themselves upon their enemies. Is this not written in the book of Jashar? (which is the Torah)? So the sun stood still in the midst of the heaven, and it did not hasten to go down exactly a whole day.

16. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קד עמוד א

תנו רבנן: מעשה בשני בני אדם שנשבו בהר הכרמל, והיה שבאי מהלך אחריהם. אמר לו אחד מהם לחבירו: גמל שמהלכת לפנינו סומא באחת מעיניה, וטעונה שתי נודות, אחת של יין ואחת של שמן, ושני בני אדם המנהיגים אותה אחד ישראל ואחד נכרי. אמר להן [שבאי]: עם קשה עורף! מאין אתם יודעין? אמרו לו: גמל – מעשבים שלפניה, מצד שרואה – אוכלת, מצד שאינה רואה – אינה אוכלת, וטעונה שתי נודות אחת של יין ואחת של שמן, של יין – מטפטף ושוקע, ושל שמן – מטפטף וצף.

ושני בני אדם המנהיגים אותה אחד נכרי ואחד ישראל, נכרי נפנה לדרך וישראל נפנה לצדדין. רדף אחריהם, ומצא כדבריהם. בא ונשקן על ראשן, והביאן לביתן ועשה להן סעודה גדולה, והיה מרקד לפנייהם ואמר: ברוך שבחר בזרעו של אברהם, ונתן להם מחכמתו, ובכל מקום שהן הולכין נעשין שרים לאדוניהם. ופטרן [והלכו] לבתיהם לשלום.

The Sages taught in a baraita: There was an incident involving two Jewish people who were taken captive on Mount Carmel, and their captor was walking behind them. One of the captives said to the other: The camel that is walking ahead of us is blind in one of its eyes and laden with two wineskins, one filled with wine and one filled with oil. And two people are driving the camel, one a Jew and one a gentile. The captor said to them: Stiff-necked people, from where do you know these matters that you cannot see? They said to him: We know that the camel is blind from the grass that is before it, as from the grass on the side that it sees, it eats, and from the grass on the side that it does not see, it does not eat, i.e., it eats grass from only one side. And we know that it is laden with two wineskins, one filled with wine and one filled with oil, as wine drips and sinks into the ground and oil drips and floats on the surface, and we see the difference on the ground. And we know that two people are driving the camel, one a Jew and one a gentile, as the gentile defecates on the road and the Jew, in the interests of modesty, goes to the sides of the road to defecate. The captor pursued the camel and its drivers to determine whether the statements of the captives were accurate, and found that the reality was in accordance with their statements. He came and respectfully kissed them on their head, and brought them to their house and prepared a great feast for them. And he was dancing before them and said: Blessed is He who chose the descendants of Abraham and granted of His wisdom to them, and in every place that they go they become princes to their lords. And he released them and they went to their houses in peace.

17. מהרש"א חידושי אגדות מסכת סנהדרין דף קד עמוד א

אמר להן עם קשה עורף כו' לפי שהשיעבוד וגלות מביא לאדם שמשכח חכמתו ממנו כמ"ש ואבדה חכמת חכמיו וגו' ועל כן א"ל שאתם קשי עורף שלא תהיו כננעים בגלותכם ומחזיקים עדיין עצמיכם לחכמים או לנביאים כי מאין אתם יודעין זה אם לא בנבואה או בחכמה נפלאה ולזה כשראה האמת אתם אמר ברוך שבחר בזרעו של אברהם ונתן להם מחכמתו כו' שאין אומה זו כאומה אחרת אבל בחר בזרעו של אברהם ונתן להם מחכמתו וע"כ חכמתן נצחית שלא תשתכח מהן אף בגלותן:

18. אש קודש - פרשת נח תש"א (November 2, 1940)

אבל ענין קשה עורף היא אחת המעלות הכי טובות, כי מי שאינו קשה עורף, הפכפך וקל הוא, פעם כך ופעם כך, אין יכולים להגמר עמו, בשעה זו רוצה כבר לעבוד את ד' ובשעה שאחריה כאילו איש אחר הוא, ובפרט כשצריך לעמוד בנסיון לא יוכל חס וחלילה. מזה שאין כן הקשה עורף, איש ישר הוא כשמדברים עמו ופועלים בו שיחליט בדעתו לעבוד את ד' או בטוחים בו שכן יעשה, וככל שיותר עורפו קשה יותר יעמוד בנסיון אם יבא לידי נסיון. אך רע הוא עם הקשה עורף כשמשתמש עם מדרתו זו לרע ומתעקש בדברים רעים, ומדות רעות חס וחלילה, וזה הוא כמו בכל מדות טובות כשמשתמשים בהן לרע, כמדת החסד לאהבה רעה חס וחלילה כמו שנודע מהרה"ק האלוקי המגיד הגדול וצוק"ל על הפסוק (ויקרא כ"ו) "ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא", שהוא חסד אהבה עילאה והוא משתמש בה לאהבה רעה לאחותו חס וחלילה.